

ДО СПІВВІДНОШЕННЯ МІЖ ЯКІСНИМИ І КІЛЬКІСНИМИ ПОКАЗНИКАМИ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Перед вищою школою завжди стояло і стоїть завдання не стільки навчити майбутнього фахівця на все життя, скільки навчити вчитись. Це особливо є актуальним в наш час переходу до науково-інформаційних технологій, а потім — до суспільства, заснованого на знаннях. Тому система освіти має прищепити студентам потребу у постійному самостійному оволодінні новими знаннями впродовж усього життя, щоб бути здатними продукувати інноваційні зміни у сфері професійної, суспільної, політичної діяльності та побуті. Країна, яка не зможе продукувати і репродукувати інновації, не зможе достойно конкурувати у глобалізованому світі, а тому ризикує опинитись на узбіччі світового прогресу.

Все це вимагає кардинального підвищення якості освіти, без чого неможлива продекларована Україною ще наприкінці ХХ ст. інноваційна модель розвитку. За цієї моделі швидка зміна стає ключовою рисою способу життя людей.

Але поняття якості освіти охоплює не тільки суму і високий рівень знань. Адже, як наголошують учасники Українського товариства «Інтелект нації», у суперництві між народами, націями, расами провідну роль відіграватимуть не тільки матеріальні чинники та силові засоби, а й нетрадиційні чинники нематеріальної природи — інтелектуальні, ментальні, духовні. Тому серед освітян щобільшого поширення набуває думка, що якість освіти включає також розвиток молодого людини як самодостатньої особистості з передовим світоглядом і високою моральністю, володінням сучасними інформаційними технологіями, умінням пов'язати знання із життям і застосувати їх на практиці, позитивною мотивацією до навчання, готовністю навчатися протягом

усього життя, підтримувати на висоті свій культурний і фізичний рівень тощо.

Проте останніми роками добросовісні студенти нашого університету обмежені в часі не тільки для занять спортом та культурного відпочинку, але й для ретельного вивчення навчальних дисциплін. Основна причина — перевантаженість студентів навчальними завданнями. По-перше, навчальний план включає досить багато дисциплін, причому деякі з них укрупнені. По-друге, не рахуючись з бюджетом часу студента, багато підручників є надто об'ємними, а час, виділений на засвоєння дисциплін, переважно недостатній, щоб глибоко вивчити навчальний матеріал до практичного чи семінарського заняття. По-третє, багато викладачів протягом семестру вимагають від студентів або заохочують їх балами при підведенні підсумків поточного контролю до написання рефератів, есе чи презентацій ледве не з кожної теми навчального курсу. Причому інколи реферати вимагають за обсягами і глибиною дослідження, адекватними курсовій роботі. По-четверте, багато тем дублюється у кількох курсах і подаються по-різному і, як правило, поверхово.

У результаті, багато студентів втрачають інтерес до навчання, і як люди розумні — вдаються до хитрощів (використання рефератів, опублікованих у мережі Інтернеті, обмін письмовими роботами зі студентами інших академгруп, факультетів чи навіть ВНЗ, масове користування купленими шпаргалками тощо). А здібні студенти через надмірне навантаження завданнями не мають змоги глибше вивчати ті дисципліни, які їх більше цікавлять або потрібні під час роботи за обраним фахом, тим більше займається науково-дослідною роботою.

На нашу думку, в університеті з кожної спеціальності при випускаючих кафедрах слід створити комісії, які б склали якісні структурно-логічні схеми та унормували навчальний матеріал з кожної дисципліни, передбаченої навчальним планом. Випускаючі кафедри і деканати повинні контролювати дотримання всіма викладачами норм навантаження студентів закріпленої за ними спеціальності з кожної дисципліни, яка їм викладається.

Розумне обмеження кількості обов'язкового до вивчення матеріалу з кожної дисципліни, на наше переконання, дозволить добитись високої якості освіти наших випускників, підвищить їх конкурентоспроможність на ринку праці.